

# MITTEN — INFO

Nr 1/73

ORGANISATIONSBULLETTIN FÖR MITTENFÖRBUNDET r.f.  
Bulevarden 7 A 00120 Helsingfors 12

21.3

## INNEHÅLL

1. MITTEN-INFO - presentation
2. MATERIAL FRÅN FÖRBUNDSMÖTET
  - 2.1. Mittenförbundets verksamhetsplan 1973
  - 2.2. Förbundsstyrelsen
  - 2.3. Uttalande i förvaltningsreformfrågan
  - 2.4. Om läroverksrådsvalens resultat
  - 2.5. Uttalande med anledning av vsb-paktens 25-årsjubileum
  - 2.6. Utlåtande om FYTT-betänkandet
3. STUDIECIRKEL I EKOPOLITIK ARRANGERAS AV HUMS OCH OMS
  - 3.1. Cirkeln presenteras av C-G Rotkirch
4. FÖRBUNDSSTYRELSENS VERKSAMHET
  - 4.1. Mötet den 5.3.73
  - 4.2. Mötet den 16.3.73
  - 4.3. Förbundsstyrelsens uttalande om tredje kanalen
5. ADRESSLISTA ÖVER MITTENFÖRBUNDETS FÖRTROENDEMÄN
  - 5.1. Förbundestyrelsen
  - 5.2. Mittenstuderande vid ÅAS
  - 5.3. Otnäs Mittenstuderande
  - 5.4. Mittenstudenterna vid HU
  - 5.5. Mittenskolelevernas samkommitté
  - 5.6. Kontakt till Soc.o.kom.
  - 5.7. Mittengrupp i Tekniska läroverket å H:fors

## 1. MITTEN-INFO - ORGANISATIONSINFORMATION FRÅN FÖRBÜNDET TILL LOKALAVDELNINGARNA

På Mittenförbundets årsmöte i Nagu 24-25 februari betonades vikten av att förbundet koordinerar de olika sektorernas och avdelningarnas verksamhet. En förutsättning för detta är givetvis att förbundets förtroendemen hålls informerade om vad som händer på olika håll inom mittenrörelsen.

På förbundsmötet framställdes också det konkreta förslaget att förbundet borde utge en organisationsbulletin som dels bör innehålla uppgifter om Mittens ställningstaganden i olika frågor, verksamhetsrapporter etc. dels också allmänideologiskt mittenmaterial.

På sitt första möte beslöt den nyvalda förbundsstyrelsen att försöka ge ut en informationsbulletin i enlighet med de riktlinjer förbundsmötet drog upp. Förbundet strävar till att tillsvidare ge ut en informationsbulletin i månaden.

Peter Stenlund  
förbundsordförande

## 2. MATERIAL FRÅN FÖRBUNDSMÖTET

Även om officiellt protokoll ännu inte föreligger ingår här ställningstaganden och beslut från förbundsmötet.

### 2.1. MITTENFÖRBUNDETS VERKSAMHETSPLAN FÖR ÅRET 1973

#### Utgångsläget:

Mänskligheten befinner sig i en svår krissituation. Dess existens blir allt mera hotad av en fortgående miljöförstöring, felaktigt utnyttjande av begränsade naturresurser samt i anslutning till dessa befolkningsexplosionen. I Finland präglas förhållandena av en omfattande social och regional orättvisa.



Samtidigt tenderar maktutövning på olika nivåer i samhället att koncentreras. Människan får allt svårare att påverka sin egen situation. Ett uttryck för detta är att människan inte kunnat behärska teknikens utveckling så att denna på ett optimalt sätt skulle ha utnyttjats till människornas bästa.

Inom den ekonomiska sektorn koncentreras kapitalet och därmed även makten allt mera. Samtidigt växer experternas och byråkraternas makt. Maktfördelningen håller på att utvecklas mot en enhetlig maktelit.

I en situation då livsviktiga avgöranden måste fattas får människan allt mindre möjligheter att fatta beslut om sin egen framtid.

Denna reella situation bildar basen för den decentralistiska rörelsen som Mittenförbundet utgör en del av. Allt fler människor reagerar mot koncentrationsutvecklingen och de fortsatta centraliseringssträvandena. För dessa människor är de traditionella politiska rörelserna inga alternativ. De behöver ett alternativ till både högern och vänstern. Detta tredje alternativ är den decentralistiska mittenrörelsen.

#### Mittenförbundet och den decentralistiska rörelsen

Även om mittenrörelsen rönt politiska framgångar är den som ett nytt alternativ ännu relativt svag. Med tanke på de omfattande problem som försummas av de ensidigt materialistiskt inriktade politiska rörelserna till höger och vänster måste mittenrörelsens politiska styrka kraftigt förstärkas. Det är nödvändigt att skapa en bred samlad folkrörelse i den politiska centern med klart uttalade konsekventa decentralistiska målsättningar.

#### Mittenförbundet som finlandssvensk organisation

Mittenförbundet verkar för alla undertryckta och eftersatta grupper och minoriteter i samhället. I detta ingår även arbetet för språklig jämlikhet.

Då Mittenförbundet i huvudsak verkar bland svenskspråkiga vill organisationen arbeta för ett rikt kulturutbud på svenska, svenskspråkig utbildning och service.



Mittenförbundet utvecklar ett intimt samarbete med de decentra-  
listiska mittenkrafterna inom Svensk Ungdom och Svenska folk-  
partiet.

#### Den organisatoriska utvecklingen

Den väsentligaste förutsättningen för en effektiv samhällelig in-  
sats är en fungerande och stark organisation. Under det första  
verksamhetsåret har de organisatoriska bristerna hindrat ett ef-  
fektivt arbete. Speciell uppmärksamhet bör ägnas förbundets orga-  
nisationsutveckling. Förbundsstyrelsens arbete bör systematiseras  
och verksamheten bedrivs under en ändamålsenlig arbetsfördelning  
under kollektivt ansvar.

Vid organisationsutvecklingen och vid utvecklandet av den allmän-  
na förbundsförvaltningen bör medel reserveras för en utveckling  
av densamma.

En självklar utgångspunkt för Mittenförbundets utveckling är  
medlemsorganisationernas arbete och styrka. Förbundets uppgift  
bör vara att stöda medlemskorporationernas verksamhet och koordi-  
nera deras arbete.

Organisationsutvecklingen innebär bl.a.:

- en utökning av informationsverksamheten mellan medlemsorganisa-  
tionerna sinsemellan och medlemsorganisationerna och förbundet
- ett aktivt arbete att bredda förbundets medlemsföreningsbas samt
- ett utrönande av möjligheterna till aktivitet inom yrkesskolor,  
folkhögskolor och övriga skolformer.

#### Den konkreta verksamheten

Som ett student- och skolungdomsförbund bör Mittenförbundet i hu-  
vudsak målinrikta sin politiska påtryckningsverksamhet på vissa  
centrala sektorer. Huvudsakliga sektorer är utbildningspolitik,  
forskningspolitik, studiesociala frågor samt internationella  
frågor. Verksamhetsberedskap skapas genom en omfattande ideolo-  
gisk och probleminriktad skolningsverksamhet. Skolningsverksam-  
heten bör stödas av en kraftig utåtriktad informationsverksamhet.  
Förutsättningar för politiskt påtryckningsarbete skapas genom del-  
tagande i studentkårs- och läroverksrådsval. I studentkårsvalen



bör Mittenförbundet sträva till att öka sitt understöd med mål att nå ett lika omfattande stöd som förbundet erhöill i läroverksrådsvalen. I höstens läroverksrådsval bör förbundet sträva till att stabilisera sin ställning samt att göra en insats också i de skolor som förbundet inte medverkade i de första läroverksrådsvalen.

Förbundet kommer att fortsätta och sträva till att utveckla arbetet inom Finlands studentkårers förbund och Finlands svenska skolungdomsförbund.

Mittenförbundet är berett till konkret samarbete med andra framtorgsvänliga grupper i avsikt att främja Mittens politiska målsättningar.

Ett utvecklat samarbete i den politiska centern bör ta sikte på att skärpa mittenrörelsernas demokratiska, decentralistiska profil.

Detta profilerarbete innebär bl.a.

- ett utvecklande av medlemsutbildningen genom bl.a. anordnandet av kurser, en intensifiering av informationen till medlems-korporationens medlemmar och ett omfattande kampanjarbete bland väljarna
- att speciell uppmärksamhet ägnas vid förtroendemannautbildningen av förbundets representanter vid skolråd, elevpresentationer och studentsammanslutningar
- ett systematiskt utarbetande av ideologiskt material, politiska program samt handlingsplaner för förbundets student- och elevorganisationer.
- ett samarbete med Progressiva Vetenskapsförbundet på forskningspolitikens område
- för att följa upp mittenframgångarna i skolungdomsverksamheten bör medlems- och väljarcirkulär (ev. i tryckt form) utarbetas: centrala och regionala seminarier anordnas samt utarbetandet av ett ideologiskt utbildningspaket för studiecirkelverksamhet påskyndas.

#### Internationell verksamhet

Förbundet vill utveckla en internationell verksamhet som främjar fred, solidaritet och nationellt oberoende. Förbundet stöder Finlands fredssträvande neutralitetspolitik och vill medverka

till att utveckla denna.

Detta innebär bl.a.

att förbundet medverkar till att utveckla det vänskapliga samarbetet mellan finländsk och sovjetisk ungdom; 25-årsjubileet av vänskaps, samarbets och biståndspakten mellan Finland och Sovjetunionen firas bl.a. så att information sprids om paktens innehåll och grundläggande betydelse

att kontakt skapas med decentralistiska och populistiska grupperingar i Norden varvid också möjligheterna till regionalt delegationsutbyte undersöks

att förbundet deltar aktivt i förberedelserna för Festivalen i Berlin samt strävar till att skapa kontakt med IUS.

## 2.2. FÖRBUNDSSTYRELSEN

För att leda förbundet i enlighet med ovanstående verksamhetsplan valde förbundsstyrelsen enhälligt följande styrelse:

|                    |                     |                    |
|--------------------|---------------------|--------------------|
| Förbundsordförande | Peter Stenlund      | Sideby-H:fors      |
| Styrelsemedlemmar  | Michael Franck      | H:fors             |
|                    | Maj-Len Wiksten     | Länkipohja-T:fors  |
|                    | Mikael Ingberg      | Ekenäs-Åbo         |
|                    | Leif Rex            | Vörå-Åbo           |
|                    | Mats Brommels       | Kuusankoski-H:fors |
|                    | Svante Degerth      | Kyrkslätt-H:fors   |
| Suppleanter        | Robin Elfving       | H:fors             |
|                    | Kristina Backlund   | Kotka              |
|                    | Harriet Silius-Broo | Åbo                |
|                    | Rainer Backman      | Karis-Åbo          |
|                    | Thomas Stenius      | H:fors             |
|                    | Ulrika Gyllenberg   | H:fors             |



### 2.3. UTTALANDE I FÖRVALTNINGSREFORMFRÅGAN

Högskolornas förvaltningsreform har nu kommit till den avgörande riksdagsbehandlingen. Kulturutskottets förslag till förvaltningsreform kan inte till alla delar anses tillfredsställa Mittenförbundets krav på allmän och lika rösträtt på alla förvaltningsnivåer. Mittenförbundet kan inte heller godkänna försöken att inskränka fullmäktiges beslutanderätt till förmån för en styrelse. Mitten vädjar till alla riksdagsmän att fullmäktige garanteras full beslutanderätt och att principen om allmän och lika rösträtt också förverkligas på institutionsnivå.

De bromsande krafterna har nu inför den avgörande riksdagsbehandlingen mobiliserats för att sabotera en demokratisk förvaltningsreform. Nuläget är därför kritiskt i riksdagen. En ytterligare fördröjning av avgörandet genom en röstning över nyval utgör en reell fara för utvecklingen inom högskolor och universitet. Detta skulle innebära inskränkningar i högskolornas autonomi samt en stagnation i utvecklandet av forskningen och undervisningen och en fortsatt isolering från den övriga samhällsutvecklingen.

De studerande har länge förberett sig för en reform, medan de reaktionära krafterna inom högskolorna har motarbetat denna reform, ofta med vetenskapens krav som argument. Som den senaste yttringen av denna reaktionära kamp ledd av professorsförbundet bör den s.k. "Makkosen monologi" ses. Denna skrifts "vetenskapliga" argumentering mot den organiserade studentrörelsen faller på eget grepp och visar endast att Professorsförbundet saknar sakargument mot en demokratisk förvaltningsreform.

Under trycket från de bromsande krafterna bör studenterna kunna uppvisa en enig studentrörelse i arbetet för en demokratisk förvaltningsreform. Mittenförbundet ser inte en strejk som ett ändamålsenligt medel i ett konstruktivt arbete för en demokratisk högskoleförvaltning. Finlands studentkårers förbund och studentkårerna bör stå i ledningen för reformarbetet. All verksamhet och allt grupptaktikerande som försvagar studentkårernas ställning är ägnat att ge de reaktionära krafterna ökat inflytande.

Endast en demokratisk förvaltningsreform kan garantera en

konstruktiv utveckling av högskoleväsendet i enlighet med hela landets intressen.

#### 2.4. MITTENFÖRBUNDETS FÖRBUNDSMÖTE OM LÄROVERKSRÅDSVALENS RESULTAT

Resultatet av läroverksrådsvalen utgör en klar manifestation av den politiska tredelningen i mitten, vänster och höger, säger Mittenförbundet i ett uttalande från sitt förbundsmöte under veckoslutet, Mittens seger i de svenska skolorna innebär att mitten nu är erkänd som en självständig gruppering i förhållande till såväl höger som vänster. Mitten visade sig dessutom åtnjuta den stora majoritetens stöd.

Mittenframgången måste uppfattas som ett tecken på behovet av ett alternativ till den traditionella höger-vänster indelningen. Fortfarande har vi dock att arbeta mot krafter som vill kvarhålla denna tudelning av det politiska fältet. Ett sådant synsätt kan endast gagna den yttersta högern och vänstern, säger Mittenförbundet till slut.

#### 2.5. MITTENFÖRBUNDETS FÖRBUNDSMÖTES UTTALANDE MED ANLEDNING AV VSB-PAKTENS 25-ÅRSJUBILEUM

25-årsdagen av vänskaps- samarbets- och biståndspakten måste göras till den stora folkmajoritetens manifestation av Finlands aktiva och fredssträvande neutralitetspolitik och samarbetet mellan Finland och Sovjetunionen säger Mittenförbundet i ett uttalande från sitt förbundsmöte 23-24.2.73.

Ytterhögerns aktivitet den senaste tiden inger oro med tanke på kontinuiteten i utrikespolitiken. Varje försök att rasera grunden för vår utrikespolitik som president Kekkonen framgångsrikt utvecklat måste med kraft avvisas. Ett mangrant deltagande i firandet av jubileet är ägnat att avvärja de extrema gruppernas nedbrytande verksamhet framhåller Mittenförbundet till slut.



2.6. UTLÅTANDE OM FILOSOFISTEN JA YHTEISKUNTATIETEELLISTEN  
TOIMIKUNTA-KOMMITTENS BETÄNKANDE, 25.2.1973

I. Dagens utbildningssituation

II. Allmänt om FYTT

III. FYTT och högskolornas utvecklingslag

IV. FYTT och förvaltningsreformen

V. Specialfrågor

VI. Öppet universitet

I. Dagens utbildningssituation

Utbildningen inom vårt lands universitet och högskolor karakteriseras idag av en så gott som total planlöshet. En sträng uppdelning i fakulteter, studieämnen och vitsord innebär en utbildningsstruktur som är mycket låst. Den planlösa utbildningssituationen har bl.a. lett till att många studerande idag upplever sina studier som meningslösa då dessa inte har en klar målsättning. En annan följd av detta är att studiemotivationen i de sk. fria fakulteterna idag är låg.

Studietiden är på dessa områden ofta oproportionerligt lång. Avbrutna studier är också resultatet av meningslösheten och bristen på motivation. Den oändamålsäenliga uppläggningen av studierna medför också en allt större akademiska arbetslöshet, vilken utgör ett slöseri med såväl individens som samhällets resurser. Inom det nuvarande examenssystemet råder en mycket ensidig och slumpmässig valfrihet. Få studerande har möjlighet att välja den utbildningslinje han eller hon vill. Valet av ämnen är på grund av existerande numerus clausus-systemet starkt begränsat. Indelningen av studierna i olika nivåer, betygsenheter som approbatur, cum laude, osv. med sina fixerade kursfordringar innebär en stor begränsning av valfriheten. Den skarpa gränsdragningen mellan fakulteter, studieämnen och delar av ett studieämne innebär en begränsning såväl för valfriheten som för möjligheten att åstadkomma tvärvetenskapliga, meningsfulla studier. Den existerande indelningen har också resulterat i en snäv specialisering. Den akademiska utbildade saknar den helhetssyn som dels skulde



göra det möjligt för honom att utföra sitt arbete på ett meningsfullt sätt och som dels skulle göra kontinuerliga samhällsförändringar möjliga. Följden är ett expertvälde som inte gagnar ett demokratiskt, jämlikt och mänskligt samhälle.

Inom de nuvarande undervisningsformerna är föreläsningen den dominerande. Föreläsningar med flere hundra närvarande verkar alie-nerande på den enskilde studenten. Det är också uppenbart att en probleminriktad utbildning med klart uppställda målsättningar kräver andra undervisningsformer än de nuvarande. Förslaget till en reform av examenssystemet inom de filosofiska och samhällsvetenskapliga fakulteterna (den s.k. FYTT-reformen) måste ses som ett försök till att utveckla en utbildningsform som eliminerar dessa negativa fenomen.

## II. Allmänt omdöme om FYTT

Den tidigare planeringen på utbildningens område har i hög utsträckning kännetecknats av beräkningar av kvantitativa behov. Den kvalitativa planeringen har däremot under tidigare skeden av den debatt och det utvecklingsarbete som ägt rum på utbildningspolitikens område blivit starkt försummad.

Mot denna bakgrund måste FYTT-betänkandet ses som ett avsevärt framsteg. Trots den höga abstraktionsnivån i betänkandet som säkerligen kommer att leda till avsevärda svårigheter med tanke på den debatt som nu borde inledas blir helhetsomdömet om betänkandet positivt.

En aktiv strävan till en ökad vetenskaplighet och bibringandet av ett vidare register för de studerande har på ett förtjänstfullt sätt beaktats i betänkandet. Dagens situation då de studerande i allt för hög utsträckning tvingas begränsa sina studier till snäva ämnesområden vilket förutom att det begränsar den enskilda studentens kunskapsområde även leder till ett oändamålsenligt utnyttjande av kunskapsspridning och utbildning i samhället som helhet har på riktiga grunder utsatts för kritik i betänkandet.

Utbildningsväsendets roll granskas ur en helhetssynvinkel som är ägnad att gynna kännedom om ett vidare fält för de enskilda



studerandena, motverka den passiverande uppgift dessa tidigare tilldelas som delkomponenter i ett större maskineri och istället skapa en formel för en funktionell samordning mellan den enskilda studerandes rätt att välja studieinriktning och samhällets behov av en ändamålsenlig fördelning av uppgiftsfunktionerna.

Av betydelse måste vidare ses den påverkan av en aktiv växelverkan mellan samhälle och utbildningsväsende betänkandet framhäver. Utbildningen bör ge en beredskap till påverkan och förnyelse av samhälls- och arbetsmiljön. Centrala principer i den föreslagna utbildningsmodellen är problemcentreringen och den polytek-niska skolningen. Detta kan öppna helt nya möjligheter inom utbildningen och aktualisera nya och mera ändamålsenliga ämneskombinationer samt en aktiv satsning på forskning i sådana samhällsproblem utvecklingen för med sig.

FYTT:s betänkande påvisar på ett avgörande sätt bristerna i dagens utbildningsplanering. De olika delreformer och partiella utvecklingsmodeller som idag håller på att förverkligas måste i och med detta betänkande ses i en ny dager. Utan en helhetssyn på hela problematiken kan det lapptäcke som idag existerar leda till orimligheter. Det vore därför av yttersta vikt att åstadkomma en koordinering av samtliga de reformer som idag är aktuella.

### III FYTT och högskolornas utvecklingslag

Utvecklingen av högskoleväsendet saknar idag en klart formulerad målsättning. Detta har lett till att planeringen av högskolornas utveckling endast tagit undervisningens och forskningens behov av kvantitativa resurser, dvs. utrymmen och lärarkrafter i betraktande. Också dessa behov har man enligt förslaget till revidering av utvecklingslagen helt schematiskt tänkt sig räkna fram genom att projicera dagens behov och trender på framtiden utan att fråga sig hur man vill att morgondagens högskola skall vara komponerad, vilken inriktning undervisning och forskning då kan ha.

Högskoleväsendets undervisning och forskning bör emellertid planeras så att den i största möjliga mån anpassas till både individens och samhällets behov. Ett förslag till hur denna syntes av behov skall ske, skisseras upp i FYTT-betänkandet. Detta innebär att



utvecklingslagstiftningen i framtiden bör ske i samklang med de målsättningar som en kvalitativ utveckling av högskolan uppställer och som diskuteras i FYTT-betänkandet.

#### IV FYTT och förvaltningsreformen

En reform som har en kvalitativ utveckling av utbildningen som mål förutsätter demokratisering av högskolornas förvaltning (enligt principen allmän och lika rösträtt på alla nivåer). Den nuvarande starkt föråldrade förvaltningen omöjliggör överhuvudtaget alla högskolepolitiska reformer. En förvaltningsreform skulle innebära en ökad studiemotivation och en bättre helhetsplanering. Ett avgörande i förvaltningsreformfrågan är således i detta skede det viktigaste delmålet för högskolornas utveckling.

#### V Specialfrågor

##### 1. Yrkesberedskapen och FYTT:s utbildningsmodell

FYTT understryker i synpunkterna på examensreformen och yrkesstrukturen följande uppgifter för den yrkesinriktade funktionen i utbildningen:

- orienteringen i yrkets samhälleliga problem
- utvecklingen av problemlösningen i skapande och mångsidig riktning i yrkesarbetet
- en sammansmältning av den didaktiska, vetenskapspolitiska, yrkesmässiga och teoretiska undervisningen på ett ämnesområde
- det kollektiva beslutsfattandet i arbetslivet
- en utbildning med sikte på framtidens yrkesuppgifter
- ett medvetandegörande av vetenskapsgrenarnas värdemässiga och ideologiska gränslinjer

Ovanstående principer framhäver FYTT:s allmänna målsättning om en aktivare samhällsinriktning och utbildning till påverkan av arbetsstruktur och -miljö. Detta ger utvecklingsgaranti på lång sikt som en form av "inbyggd mekanism". För att kunna svara mot momentana samhällsbehov av yrkeskunskap förutsätter utbildningsmodellen enligt Mittenförbundets åsikt att tonvikten läggs på



principen om den fortgående skölningen. Arbetsplatsskolningen får en stor betydelse och fortbildningsmöjligheter bör organiseras som en fortsättning på den bas en polyteknisk grundutbildning utgör. Genom denna helhet kan yrkesrollen ges ett brett kunskapsinnehåll och skapa intresse för återverkan på samhälls- och arbetsmiljö samtidigt som den omfattar ett mått av teoretiska och praktiska färdigheter som möjliggör en ändamålsenlig verksamhet i arbetslivet.

## 2. Vetenskapligheten och utbildningsatmosfären

FYTT uppställer som ett centralt mål att samla utbildningen kring en klar problemorientering och genom tillämpning av den polytekniska utbildningsmodellen särskilt understryka bl.a. en förening av vetenskapliga, yrkesmässiga och samhälleliga aspekter. Ytterligare önskar kommittén utveckla studierna till en klart vetenskaplig verksamhet för att svara mot behovet av synteser och kommunikation.

Mittenförbundet anser att en angelägen uppgift är att skapa institutionaliserade garantier för den vetenskapliga, kritiska utbildningsomgivningen. Om utbildningen skall vara en ständigt utvecklande kraft kräver det att skolningen inte är bunden till rådande maktstruktur och värderingar, men också att kritiken inte stelnar i ett stereotyp och dogmatiskt krav på förändringar.

En fri, kritisk utbildningsatmosfär med möjligheter till impulser kräver därför en autonom och öppen institution, som är demokratiskt organiserad. Om arbetet projiceras på forskningsverksamheten innebär detta att grundforskningen bör tryggas autonomi med inre demokrati medan tillämpad forskning har en direktare organiserad anknytning till samhällets centrala beslutsmekanism.

## 3. Modulerna och den individuella valfriheten

Projektmodellen i utbildningen organiseras enligt FYTT så att undervisningsprogrammen fastställs i ämnesgruppsinstitutionen och att arbetet sker i projektgrupper. FYTT poängterar betydelsen av en målbestämd verksamhet och strävan efter helhetsperspektiv för



att möjliggöra en samhällelig ändamålsenlighet i stort. Ur individens synvinkel är vid val av ämneskombinationer och studieproblem av betydelse intresse och personliga egenskaper. Det är av vikt att garantera individens påverkningsmöjligheter. Kommittén påvisar betydelsen av synteser i arbetsgruppens arbete som en garanti för mångsidig målmedvetenhet och skapandet av helhetsperspektiv. Mittenförbundet understryker att en verksamhetsform där huvudaktiviteten förläggs till smågrupper kan trygga de enskilda människornas möjligheter till inflytande och ett levande diskussionsforum där en kritisk inställning råder.

## VI Öppet universitet

FYTT rekommenderar som medel för en demokratisering av utbildningen ett öppet universitet. Mittenförbundet förenar sig med detta krav. Möjligheterna att få del av högre undervisning måste demokratiseras. Alla formella intagningskrav, såsom studentexamen, måste avskaffas. Allmänt taget borde alla åldersgrupper, socialgrupper och "utbildningsgrupper" ha lika goda möjligheter att komma in vid högskolorna. Speciellt klyftan mellan studenter och icke-studenter bör avlägsnas. I synnerhet bör de som kommer från institutsnivå beredas bättre möjligheter än hittills att komma in vid högskolorna. Detta kan ske t.ex. genom att reservera en skild intagningskvot för icke-studenter. Ogynnsamma miljöfaktorer, såsom torftig hemmiljö, skolspråket ett annat än modersmålet, ställer många sökande i underläge då betyg och inträdesprov används som kriterier för inträde. För att mera radikalt demokratisera intagningen utan att äventyra utbildningens kvalitet borde man först fastställa en undre gräns för när de sökande kan anses ha tillräckliga studieförutsättningar. Denna gräns kan säkert sättas ganska lågt. Därefter företas - bland dem som klarar denna minimigräns - lottdragning om de tillgängliga studieplatserna.

Förutom intagningen ställer också själva studieprocessen studerande med olika bakgrund i olika läge. Den nuvarande undervisningsprocessen riktar sig främst till unga studenter ur medelklassen. Undervisningsmetoderna och undervisningens innehåll bör därför också demokratiseras, så att alla befolkningsgrupper ges lika



goda studieförutsättningar.

Det öppna universitetet skall ge alla medborgare tillgång till sådan undervisning som de är intresserade av och som de behöver i sitt arbete. Universitetsväsendet har en central plats i förverkligandet av den fortgående utbildningens princip. Förutom att handha direkt kompletterande yrkesutbildning skall högskolorna utvecklas till kulturcentra för allmänheten.

### 3. STUDIECIRKEL I EKOPOLITIK ARRANGERAS AV HUMS OCH OMS

Som bäst pågår HUMS och OMS studiecirkel i ekopolitik. Hittills har tre studieträffar hållits. Som inledare har fungerat Martin Meinander, Matti Hurmerinta och Pentti Malaska.

Studiecirkeln är planerad av Carl-Gustav Rotkirch, Mats Broumels och Per-Edvin Persson. Rotkirch presenterar i nedanstående artikel idén bakom studiecirkeln och dess uppläggning samt återstående program. Material från cirkeln kan fås från arrangörerna.

#### 3.1. ÖVERLEVANDETS VILLKOR

##### Introduktion

##### 1. Vem och vad berörs

Eftersom första intrycket av en upplevelse är av avgörande betydelse för det fortsatta intresset, skall vi nedan försöka ge ett möjligast riktigt intryck av "Överlevandets villkor".

Diskussionsserien omfattar många rubriker, vars innehåll vid första påseende kanske inte är helt klart.

Genast i början skall sägas, att diskussionsserien är upplagd så, att man för att hänga med inte skall behöva några förkunskaper i ekologi eller dylikt. Det enda som behövs är att man har en bit sunt förnuft och kan läsa. Börjande med denna introduktion kommer nämligen att utdelas en del duplicerat material (näst skrivet av arrangörerna som sammandrag ur aktuell litteratur). Det är avsett att för varje studiemötes inledningsanförande ge en översikt över ämnet som skall behandlas. Duplikaten ger oss arrangörer även en



möjlighet att knyta ihop studiemötena till en enhetlig, logiskt uppbyggd helhet, utan att vara helt beroende av om de inbjudna inledarna håller sig strikt till de givna rubrikerna. Slutligen ger det, skall vi hoppas, deltagarna den information som behövs för ett aktivt diskussionsdeltagande.

Meningen är att det skall gå att diskutera fritt och obesvärat på mötena. Det är en förutsättning för aktivt deltagande och levande intresse. Man märker det efter första gången man samlat sig till en muntur.

## 2. Hur serien är uppställd

Vårens studie- och diskussionsserie har diverse speciella karaktärsdrag, som redan skymtat i broschyren och ovan.

Serien består alltså av åtta (8) studiemöten och av fyra (4) arbetsmöten. De hålls torsdagar klockan 18.00 i Lönkan enligt det program som finns bifogat.

Studiemötena har alltid en gästföreläsare, som håller ett inledningsanförande på c:a 30 minuter varefter det hålls diskussion till kl. åtta ungefär. (Diskussionerna kan givetvis fortsätta även utöver det klockslaget om intresset finns)

På studiemötena utdelas material som behandlar de aktuella rubrikerna. Detta material bör inte förväxlas med inledningsföreläsningarna som vi strävar att färdigt duplicera om gästföreläsarna tillåter och har dem nedskrivna. Duplikaten - s.k. "brain wash" - utdelas så, att man på ett möte får materialet för nästa möte. På detta sätt hinna man på förhand bekanta sig med det aktuella ämnet.

I slutet eller i början (eller någonstans) av varje "brain wash" kommer det att finnas litteraturhänvisningar som speciellt berör just den rubrik som behandlas. Detta är avsett för dem som vill fördjupa sig mera i ämnet. Bifogat till denna introduktion finns däremot en kort förteckning över populärt och överskådligt skrivna böcker, som ansetts lämpliga och lätta att läsa som komplettering till serien som helhet. Det duplicerade materialet är avgiftsfritt emedan det - hoppas vi - kan bekostas genom statsunderstöd och liknande. Även i övrigt är deltagandet i serien



kostnadsfritt utom de böcker man av eget intresse önskar skaffa.

### 3. Seriens bakgrund och om uppställda mål

När det redan förekommer en så rik flora av miljömaterial och -aktivitet på olika ställen och nivåer, kan man ställa sig kritisk till ännu ett tillskott i artrikedomen.

Hittills har dock den mesta miljöinformation och -debatten baserat sig på chockverkan och en något ytlig debatt, som befatat sig mest med symptomen på en fundamental felinriktning. Okunskapen har fått härja fritt på området. På senaste tid har det förekommit (jfr. Hbl.) debatt som gjort gällande att miljö-vårdarna varit ättiksura/<sup>okunniga</sup>/kverulanter. I Stockholm hölls i somras den första allnationella miljövårdskonferensen inklusive skuggkonferenser etc. Den nådde många goda resultat men förutspådde även enorma svårigheter inför ett framtida samordnande av arbetet för en internationell ekopolitik.

Detta tillsammans med tidigare upplevelser har rest kravet på kunskap om miljön, inte bara om enstaka katastrofsymptom; om ekopolitik, inte om enstaka förbud och restriktioner; om reformbehov, inte enstaka påpekanden om nolltillväxt o.s.v.

Visst börjar ett visst miljömedvetande växa fram, men det räcker inte! Det är otillräckligt att veta, att vissa tvättmedel är farliga, att vissa fabriker smutsar ner, att det är smog i Los Angeles och att det bör rättas till. För att realistiskt kunna bedöma situationen måste det finnas en kunskapsbaserad insikt om jordens system, som människan lever i växelverkan med. Däri bör innefattas kunskap om livets uppkomst och vidareutveckling, på vilka villkor livet fortskrider, hur människan kom in i bilden, hur hon småningom började utveckla sitt eget system inom ekosystemet. Det bör innehålla en översikt över de rubbningar människan fått till stånd i biosfären, varpå de beror, och hur man kunde rätta till det. Slutligen bör man diskutera förbättringsmöjligheter och hur övergången kan bemästras.

Även på området för miljövård har utveckling skett från det de första skräckrapporterna ruskade liv i folk. Det var kvicksilverkatastrofer, DDT-giftfrågor, tvättmedel, olja och senare även



landskaps- och skogsskövling. Dessa frågor har ingalunda mist sin betydelse, men väl allmänhetens intresse, dels på grund av tidsfaktorn, dels på grund av missriktade krav på måttfullhet och återhållsamhet i offentlig information.

Lägger man därtill att folk småningom började inse det svåra - kanske omöjliga - att reda upp alla problem genom förbud och produktionsstopp, sjönk man ner i likgiltighet. "Det får teknikerna reda upp!"

Man visste och vet för litet för att genast se möjligheterna att komma ur dagens svåra läge. Det har även på vissa håll framhållits, att det är en helt teknisk fråga. Det är det inte! Tekniken har sin del, men lika stor del har politik, ekonomi, biologi och flere andra områden. Men för att få en uppfattning om miljövärdsproblematiken behöver man en någorlunda ingående tvärvetenskaplig översikt.

Vårens studieserie är utformad så, att man först under sex (6) studiemöten ger en faktabas för en helhetsbild av 'ekoproblematiken'. De två sista mötena avser att på basen av det starta en allvarligt syftande debatt om vilka sociala, ekonomiska och politiska åtgärder, attitydförändringar och grundläggande reformer som är nödvändiga för ett överlevande.

#### 4. Programmet

Möte 4 (29.3) "Rubbad jämvikt". Miljöförstöring har förekommit även i historien. Människan har på olika sätt genom sina ingrepp fått till stånd rubbningar i ekosystemets känsliga balans. Först nu börjar man lära sig om olika föroreningars ofta oväntade återverkningar.

Gästföreläsare: Pekka Nuorteva, docent och miljöaktiv.

Möte 5 (5.4) "Naturtillgångarna och befolkningsexplosionen". Naturtillgångarna är begränsade. Det finns bara en jord! Men befolkningsökningen synes obegränsad. Vilka faror som är förknippade med en utsugning av naturen på kort sikt utreds, liksom barnbegränsningsstrategi och energiekonomi.

Gästföreläsare: Helge Gyllenberg, professor och mikrobiolog.



Möte 6 (26.4) "Det sjuka samhället". Sociala frågor som sammanhänger med industrialiseringen, urbaniseringen, koncentrationen och nedsmutsningen. Orsaker till ökad kriminalitet och andra missljud i samhället i dag.

Gästföreläsare: Erik Allardt, professor och sociolog.

Möte 7 (3.5) "Förändringens villkor". För att klara situationen krävs en balans mellan mänska och natur. Det innebär nytänkande i ekonomi och teknik. Tillväxttanken måste ges nytt innehåll, självförsörjning nytt värde.

Gästföreläsare: Sigvard Lindstahl, ekonomie licentsiat.

Möte 8 (10.5) "Förändringens strategi". Det är inte bara att lägga om över en natt. Nya politiska målsättningar måste formuleras, nya mått ges på livskvalitet. Övergången måste bemästras och internationell solidaritet visas.

Gästföreläsare: Endast den bästa är god nog. Inte ännu engagerad.

## 5. Litteratur

Vi rekommenderar som läsning parallellt med serien

- 1) Commoner, B.: Cirkeln sluter sig
- 2) Ecologist (övers. fr. engelskan): Vielä voimme pelastua
- 3) Ehrensverd, G.: a) Före - Efter  
b) En väv av möjligheter
- 4) Monod, J.: Slump och nödvändighet
- 5) Pulliainen - Seiskari: Ympäristöme systeemit



#### 4. FÖRBUNDSSTYRELSENS VERKSAMHET

Förbundsstyrelsen har sammanträtt två gånger, den 5.3. och 16.3.

##### 4.1 Mötet den 5.3.73

Förbundsstyrelsen konstituerade sig. Alla närvarande.

Följande val gjordes:

Styrelsens vice ordförande : Mikael Ingberg

Politisk sekreterare : Gunnar Niemi

Namntecknare : Stenlund, Ingberg, Niemi

I avsikt att fördela arbetet indelade förbundsstyrelsen sig i sektioner:

Högskolepolitiska sektionen: Brommels, Ingberg

Skolpolitiska sektionen : Wiksten, Elfving, Månsson (sekr)

Internationellasektionen : Degerth, Franck

Socialpolitiska sektionen : Rex, Väisänen

Ekonomi och förvaltning : Stenlund, Niemi

Allmänpolitiska sektionen : Niemi, Rex

Förbundsordförande leder och koordinerar styrelsens och sektionernas verksamhet.

I övrigt beslöt mötet ge ut "MITTEN-INFO" som organisationsbulletin och fastställa deadline för nummer 1 till 15.3, ge ekonomisektionen i uppdrag att utarbeta en ekonomisk helhetsplan samt klarlägga förhållandet till olika finansiärer, att vid behov sända en 20-mannadelegation till Sfp-s riksdagsgrupp i förvaltningsreformfrågan, ge ett uttalande om Skogsbotnia i enlighet med Rex förslag, konstaterade mötet att Mötet konstaterade vidare att minoritetsstyrelselösningen i HUS är ett lokalt avgörande.

##### 4.2 Mötet den 16.3.73

-materialet i MITTEN-INFO 1 konstaterades,

-Ordf. besökt Hanken, val 21-22.3. Hankens liberaler uppställer 10 kandidater i eget valförbund men i valring med Hankens socialdemokrater. Konstaterades att Hankens liberaler representerar ett politiskt mittentänkande i Hanken-valen och att de s.k. "moderaterna" är närmast extrema. Kontakterna till Hankens liberaler utvecklas efter valen.

-besluts garantera Hankens liberaler ett litet ekonomiskt stöd för valkampanjen

-förvaltningsreformens nuläge konstaterades, effekten av eventuella egna åtgärder diskuterades, ev. uppvaktning övervägs ännu

-Backa presenterade ett PM om Soc.o.kom. ordf. refererade bidrag i Ylioppilaslehti, beslut i frågan bordlades

-Franck representerar förbundet vid överläggning om södra Afrika-vecka i H:fors

-besluts anta ett uttalande om tredje kanalen (förslag från allm, sekt.)



#### 4.3. Förbundsstyrelsens uttalande om tredje kanalen

Förslaget om en finlandssvensk tredje kanal bör förverkligas säger Mittenförbundets förbundsstyrelse i ett uttalande. Den nuvarande situationen med svenska program på dåliga tittartider förmår inte ens närmelsevis tillfredsställa finlandssvenskarnas behov av tv-service. En fortsatt utbyggnad av tv-2 med ett fullt utnyttjande av sändningskapacitet som följd leder med stor sannolikhet till att den goda tittartiden övertas av finska program på samma sätt som i tv-1. En tredje kanal med finlandssvensk programprofil skulle garantera den finlandssvenska minoriteten ett informations- debatt- och underhållningsforum för framtiden. Samtidigt skulle en sådan kanal främja ökad kontakt och kulturellt utbyte inom den svensk-språkiga befolkningen i olika delar av landet.

I en utbyggd tredje kanal bör sändas finska program textade till svenska, nordiska programinslag samt egen finlandssvensk produktion. Ett livligt programutbyte mellan tv-3 och finska tv-1 och tv-2 bör vara en självklarhet. Detta för att bryta den isolering som nu finns mellan språkgrupperna slutar Mittenförbundet sitt uttalande.